

Република Србија
ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ
Р4 П-7/14
Дана: 22.10.2014.године
Јагодина

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, судија Ружица Михајловић, у поступку подносиоца захтева - предлагача Д. Н. из Ј., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, дана 22.10.2014.године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ захтев предлагача Д. Н. из Ј., за заштиту права на суђење у разумном року и **УТВРЂУЈЕ** да је у оставинском предмету који се води пред Основним судом у Јагодина под бројем 50.585/12, предлагачу повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл.32 ст.1 Устава Републике Србије.

НАЛАЖЕ СЕ Основном суду у Јагодина да поступак у предмету 50.585/12 спроведе у што краћем року и без одуговлачења.

Захтев предлагача за накнаду материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року у износу од 30.000 еура, **СЕ ОДБИЈА**.

Решење по правноснажности објавити на Интернет страници Вишег суда у Јагодина: <http://www.ja.vi.sud.rs>.

Образложење

Предлагач Д. Н. из Ј. је Апелационом суду у Крагујевцу, дана 26.09.2014.године поднео захтев за заштиту права на суђење у разумном року, у смислу чл.8а и 8б Закона о уређењу судова.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4-Г-637/14 од 03.10.2014.године, Вишем суду у Јагодина су уступљени на стварну надлежност списи предмета Апелационог суда у Крагујевцу Р4-Г-637/14, ради одлучивања по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, поднетом од стране Д. Н. из Ј., који су код овог суда заведени под бројем Р4 П-7/14.

У напред поменутом захтеву, наведено је да је пред Основним судом у Јагодина, у току оставински поступак 50.585/12, под ранијим бројем О.193/07 у коме је предлагач у поступку законски наследник другог наследног реда. Даље је навео да је оставински поступак према својој природи хитан, где су предвиђени кратки рокови у којима је суд дужан да поступа, а што није чинио, из којих разлога је предложио да се утврди да је подносиоцу повређено право на суђење у разумном року у оставинским поступку пред Основним судом у Јагодина, под пословодним бројем 50.585/12, као право које је зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије, као и да се предлагачу досуди причињена материјална штета у износу од 30.000 еура.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу чл.8а и 8б Закона о уређењу судова ("Службени гласник Републике Србије" бр.116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011 и 101/2013), Виши суд је прибавио списе предмета Основног суда у Јагодина 50.585/12, па је увидом у наведене списе утврдио :

Дана 19.03.2007.године примљена је код првостепеног суда смртовница за пок. М. Н. из В., рођеног 25.01.1924.године, преминулог 04.01.2007.године у Ј., која је сачињена у Општини Ј. и потписана од стране службеног лица под бројем МКУ-08/2007, а у рублици: „Потпис странака“, стоји: „М. С.“. У смртовници су као наследници означени Н. Д. из Ј.,

братанац, М. В. из Ј., сестра и Е. Д. из Ј., сестра. За имовину оставиоца наведен је стан (без било каквих ознака) и некретнине у КО В. Смртвоника више ништа не садржи. Предмет је код суда заведен под О.бр.193/07.

На првом рочишту 05.04.2007.године (стручни сарадник Љиљана Паунић) приступиле су сестре В. и Е., као и супруг В., М. С. као јавност. Учеснице су се изјасниле о имовини оставиоца (стан у Н. С. и непокретности из Лн. 26 КО В., који су приложиле) да им није познато да ли је оставилац располагао имовином путем завештања или уговора о доживотном издржавању, а да су његови наследници и братанци Н. Д. из Б. и Н. Н. из Ј., по раније преминулом брату В.. Родитељи оставиоца су преминули пре њега, оставилац се није женио, нити је имао деце. Учесницима је наложено да у року од 7 дана доставе тачне адресе за братанце оставиоца и одређено да ће се наредно рочиште заказати по достављању адресе.

Актом од 13.04.2007.године учесници В. се поново налаже да достави адресе за братанце, обзиром да то није учинила у остављеном року од 7 дана и иста поднеском од 24.04.2007.године доставља тражене адресе.

На следећем рочишту 24.05.2007.године, приступиле су сестре оставиоца, али не и братанци, који нису уредно позвали, па суд налаже сестрама да доставе доказ о имовини у Н. С., да се братанци позову на нову адресу: Ј., ул. ..., и одређује наредно рочиште за 05.06.2007.године.

Рочиште 05.06.2007.године није одржало јер братанци нису уредно позвани, а присутне сестре нису доставиле доказ о имовини у Н. С., због чега суд рочиште одлаже за 26.06.2007.године и одређује да се позову братанци оставиоца којима наложити достављање доказа о имовини оставиоца (није јасно зашто је тако одређено?).

На полеђини овог записника сачињена је ручно службена белешка од стране судијске сараднице Гордане Миленковић дана 26.06.2007.године у 09,00 часова, када је лично приступио учесник Н. Н., који је навео да он и његов брат Д. живе у Н. С., ул. ..., да постоји тестамент оставиоца који ће доставити суду и да се рочиште не држи, како би он за наредно рочиште доставио сву потребну документацију.

На записнику од 26.06.2007.године у присуству обе сестре оставиоца, констатује се садржина наведене белешке и решењем одређује да се рочиште не држи, а да се предмет изнесе судији у рад који ће заказати ново рочиште.

Доставном наредбом од 05.07.2007.године судија Небојша Јеремић је заказао рочиште за 24.07.2007.године које није одржано због неуредних позивања учеснице В., Д. и Н., а наредно заказано за 14.08.2007.године, такође није одржано због неуредних позивања учесника Д. и Н., као и рочиште 04.09.2007.године из истог разлога, када је одређено да се ново рочиште заказује за 08.10.2007.године.

Следи поднесак учесника Д. и Н. од 03.09.2007.године, који је судији изнет након рочишта 04.09.2007.године које је било заказано у 11,00 часова, уз који су ови учесници доставили суду фотокопије личне карте оставиоца, оружаних листова и решења ПИО о новчаној накнади за туђу негу и помоћ за оставиоца, уз навођење да ће благовремено и по заказивању рочишта доставити и завештање оставиоца, које је сачињено 31.08.2002.године у Ј..

Поднеском од 08.10.2007.године братанци оставиоца су суду доставили и оверене фотокопије својих личних карата, из којих се утврђује да исти имају пребивалиште у Ј., ул. ..., доказ о својини на стану у Н. С. и навели да ће на рочишту предати завештање.

На рочишту 08.10.2007.године у присуству свих учесника, осим В. и њеног пуномоћника који је уредно позван, проглашен је тестамент пред сведоцима од 31.08.2002.године након чега је учесница Е. изјавила да оставилац није имао кућу у В., већ само право плодуживања једне собе у кући, па нема шта да се наслеђује, због чега суд доноси решење којим прекида поступак у овој правној ствари јер предлагач Е. Д. оспорава састав заоставштине.

Из проглашеног завештања произилази да је оставилац између осталог навео да једнособан стан у Н. С. оставља братанцима по $\frac{1}{2}$ идеалну, Н. пиштољ, Д. малокалибарску пушку, а да преосталу имовину у В. (кућу и нешто земље), не расподељује. Навео је да поред ових учесника има и једног полубрата, и да се није женио и да деце нема.

Уз поднесак од 09.10.2007.године, учесник Н. доставља доказе да је оставилац власник ½ куће у В. на кп.бр.332.

Решење О.бр.193/07 од 08.10.2007.године, прекинут је поступак расправљања заоставштине пок.оставиоца, упућена учесница Е. на парницу против учесника Н. и Д. ради утврђивања састава заоставштине, и одређено да је парницу дужна да покрене у року од 30 дана, по правноснажности решења и о томе обавести суд.

Решавајући по жалби учесника Д. на напред наведено решење, Окружни суд у Јагодини је решењем Гж.бр.395/08 од 23.04.2008.године, потврдио решење О.бр.193/07 од 08.10.2007.године, а жалбу овог учесника одбио као неосновану.

Списи предмета су из Окружног суда враћени првостепеном суду 06.05.2008.године. После више безуспешних достава решење Гж је учеснику Н. уручено тек 01.11.2011.године (лично потписао пријем), односно 10.09.2009.године (када је одбио да прими и када му је уручено без потписа, те с тога није било потребно више да понављати доставу, како је то неправилно радио суд). Решење Гж уручено је учесници Е. 09.05.2008.године, а пуномоћнику учеснице В. 14.05.2008.године. Учеснику Д. је ово решење у току 2008.године и то јуна и августа месеца слато на адресу у Н. С., и враћено неуручено јер прималац није тражио пошиљку, да би се ово решење учеснику Д. уручило приликом нове доставе 16.12.2010.године, на адреси у Ј. (Није јасно зашто је достава ишла на адресу у Н. С., када је овај учесник уз поднесак од 08.10.2007.године, доставио фотокопију личне карте).

Следе поднесци учесника Н. од 14.05.2012.године и учесника Д. од 01.06.2012.године, којим тражи да се оставински поступак настави и донесе решење о наслеђивању.

Следи доставна наредба судије Горице Милошевић од 17.09.2012.године, којим се рочиште заказује за 05.10.2012.године и одређује да се на исто позову сви учесници, а затим поднесака учесника Н. од 18.09.2012.године, којим тражи да се донесе решење без позивања учесника, као и изузеће судије Горице и стручног сарадника Невене Ђорђевић због нестручности, упућен ВФ председнику суда Небојши Јеремићу.

Поднеском од 20.09.2012.године упућеном судији Горици Милошевић учесник Н., тражи њено искључење, јер је у пријатељским односима са њеним рођеним братом уз навођење да се обратио и Министарству правде РС, те да поступа по њиховом упутству од 14.09.2012.године и 18.09.2012.године, које суду не доставља..

Следи изјава судије Горице, ВФ председнику суда од 18.09.2012.године, да нема разлога за њено изузеће и решење ВФ председника суда VII Су.бр.39/2012-76 од 19.09.2012.године, којим је одбијен захтев за изузеће судије, као неоснован.

Поднеском од 24.09.2012.године, учесник Д. тражи доношење решења по закону у смислу чл.117 ст.3 ЗВП, а поднеском од 03.10.2012.године учесник Н. поново захтева исто као и поднесима од 18.09.2012 и 20.09.2012.године.

На записнику од 05.10.2012.године, у присуству само учеснице Е., а у одсуству осталих учесника који нису уредно позвани, суд доноси решење којим се прекида поступак до доношења одлуке о искључењу.

Следи изјава судије да нема разлога за њено искључење и решење ВФ председника суда VII Су.бр.40/2012-3 од 05.10.2012.године, којим је одбијен захтев за искључење судије Горице, као неоснован.

Поднеском од 19.11.2012.године учесник Д. ургира за доношења решења о наслеђивању.

Следи записник од 21.01.2013.године (судија Биљана Миросављевић), када су пред судом приступили сви учесници, осим В., за коју учесници изјављују да је преминула. Рочиште се држи, учесници изјављују, да је В. преминула 17.10.2012.године, да је од наследника оставила ћерку С. М., учесница Е. је изјавила да неће да се тужи, да је ништа не интересује, и да више неће да долази и суд констатује да је напустила судницу, па суд рочиште заказује за 08.02.2013.године, налаже учеснику Д. да достави Лн.за стан у Н. С. и да се позову остали учесници, као и С. М..

Следи поднесак учесника Н. од 08.02.2013.године, којим тражи доношење решења о наслеђивању и истиче да је већ дао наследничку изјаву да се прихвата наслеђа (то не произилази из списка предмета), што поново изјављује.

На рочишту од 08.02.2013.године у присуству учесника Д., а у одсуству уредно позваног учесника Н. и учесника Е. и С., за које нема доказа да су уредно позвани, суд налаже учеснику Д. да достави предложене доказе а да ће након тога одлучити о даљем току поступка (Д. је изјавио да ће доставити Лн.за стан у Н. С., доказ о власништу оставиоца куће у В., и да је учесница В., поред ћерке оставили и супруга С. М.).

Следи поднесак учесника Н. од 28.02.2013.године да суд донесе решење о наслеђивању и да оставилац није имао неизмирених обавеза код Герентолошког центра у Ј.

Суд актима од 16.07.2013.године од учесника Д. тражи доставу Лн.не старијег од 6 месеци за стан у Н. С. и ½ кућу у В., од Фонда ПИО Ћуприја обавештење да ли оставилац има неисплаћена потраживања по основу туђе неге и помоћи и од ПУ у Ј. обавештење да ли је оставилац имао на своје име регистровано оружје.

ПУ у Јагодини актом од 15.08.2013.године, обавештава суд да оставилац на своје име има регистрован пиштољ и малокалибарску пушку, учесник Н. поднеском од 27.08.2013.године доставља листове непокретности за стан у Н. С. и непокретности у В. и тражи да се хитно донесе решење о наслеђивању, а Фонду ПИО у Ћуприја суд поново шаље акт 05.09.2013.године исте садржине као и од 16.07.2013.године.

Следи записник од 08.10.2013.године када није приступио нико од учесника, од којих је једино био уредно позван учесник Н., па се рочиште не држи и одређује да ће се и о даљем току поступка одлучити ван рочишта и да се предмет изнесе на увид поступајућем судији (записник је сачинила виши судијски сарадник Невена Ђорђевић).

Поднеском од 09.10.2013.године, учесник Д. је изјавио да се прихвата наслеђа које му по закону припада и тражи да се хитно донесе решење о наслеђивању, а актом од 14.10.2013.године Фонд ПИО у Ћуприји. обавештава суд да оставилац нема неисплаћених потраживања по основу накнаде за туђу негу и помоћ, као и неисплаћених пензија.

Рочиште заказано за 18.12.2013.године, није одржано због неуредног позивања учесника Н., С. и Е., а уредно позвани учесник Д. није дошао на рочиште, рочишту је приступила учесник С. П., девојачко М., из Ј., која је изјавила да је преминула учесница Е. и то 30.03.2013.године а која је од наследника оставила сина Р. Д., из В., па је суд ново рочиште заказао за 28.01.2014.године и наложио присутној учесници да достави оригинале изводе из МК умрлих за сестре оставиоца В. и Е..

Рочиште 28.01.2014.године је одржано у присуству учесника С. и Р., а у одсуству уредно позваних учесника Д. и Н., као и С. који према изјави С. није дошао због здравственог стања, (рочиште је држао судија Предраг Колаковић). На овом рочишту присутни учесници су дали наследничке изјаве да се прихватају наслеђа који им по закону припада, с тим што је С. свој наследни део уступила Р., а он се прихватио уступљеног дела. С. је изјавила да ће доставити изјаву С. обзиром да он због здравственог стања не може доћи у суд. Наредно рочиште заказано је за 14.03.2014.године, и одређено да се на исто позову учесници Н. и Д., које суд позива актом од 29.01.2014.године и упозорава их да ће у случају њиховог недоласка имовину расправљати према расположивим подацима у смислу чл.117 ст.3 ЗВП и чл.219 ЗОН-а.

Дана 07.02.2014.године достављена је изјава С. М., да не спори завештање, нити право наследства осталим наследницима, а да се свог наследеног дела одриче у корист учесника Р.

Поднеском од 07.02.2014.године, учесник Н. спори право наслеђивања С. М., зету оставиоца по сестри В., и поново изјављује да се прихвата наследства која му по завештању и закону припада. Поднеском сличне садржине дао је и учесник Д. дана 21.02.2014.године.

Рочиште заказано за 14.03.2014.године није одржано, јер нису приступили уредно позвани учесници Н. и Д., те је суд донео решење да се рочиште не одржи, и да ће о наследним правима учесника суд одлучити посебним решењем.

Следи службена белешка поступајућег судије Предрага Колаковића од 14.03.2014.године да оставилац према стању у списима има и полубрата, те да констатује да у списима предмета нема ни једног податка о полубрату оставиоца. Истог дана суд актом позива све учеснике да доставе ближе податке за полубрата оставиоца – да ли је полубрат по оцу или мајци, извод из МК рођених за истог, а уколико је преминуо и извод из МК умрлих и податке кога је оставио од законских наследника. Овај акт примила је само учесница С., а за

С. је констатовано да је преминуо 25.02.2014.године.

Следи поднесак предлагача М. А. из Р., од 17.04.2014.године, којим обавештава суд да је он син полубрата оставиоца пок.Р. А. из Р., о чему као доказ доставља извод из МК умрлих за Р. Ово је потврдила и учесница С. поднеском од 05.05.2014.године.

Доставном наредбом од 14.05.2014.године судија је заказао рочиште за 21.07.2014.и одредио да се позове А. М. из Р., а које рочиште није одржано због неуредног позивања М. А. и ново рочиште заказано за 18.09.2014.године, такође није одржано (М. је био уредно позван, а позиву се није одазвао), па је одређено да се рочиште не држи, а да се наредно заказује за 13.11.2014.године, на које позвати учесника А. М. из Р.

Одредбом чл.32 ст.1 Устава Републике Србије, је утврђено да свако има право да независтан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Приликом оцене оправданости дугог трајања поступка суд процењује следеће критеријуме и то: сложеност случаја, понашање подносиоца захтева, понашање надлежних власти и значај случаја за подносиоца захтева.

У конкретном случају, суд налази да није било нарочито сложених спорних чињеничних и правних питања, која у овом судском поступку треба расправити. Дакле, сложеност чињеничних и правних питања, није од утицаја на дуго трајање поступка.

Када је у питању понашање подносиоца захтева као странке у поступку, утврђено је да подносилац у битноме није допринео дужини трајања поступка, јер, иако из списка предмета произилази да се подносилац у више наврата обраћао суду писаним путем, не може се узети да је његово понашање довело до одуговлачења поступка. Наиме, принцип равноправности у поступку подразумева уравнотежен третман страна у поступку и представља кључни елемент права на правично суђење и саставни елемент права на расправни поступак. То подразумева да свакој страни у поступку треба пружити разумне могућности да изнесе своје аргументе, који ту страну неће ставити у суштински подређен положај у односу на другу страну. Дакле, не може се узети да је активно учешће у поступку подносиоца захтева у битном утицало на дужину трајања поступка.

Надаље, овај суд налази да поступање надлежних органа власти, односно суда који води поступак је неделотворно, тако да је то основни разлог који је довео до повреде зајемченог права из чл. 32 ст.1 Устава Републике Србије што предлагач није добио судску заштиту у разумном року. За сво време трајања овог поступка, и то више од седам година, првостепени суд (у предмету сада поступа трећи судија), није окончао поступак. Наиме, првостепени суд није поступао ефикасно, у складу са датим законским овлашћењима да би се оставински поступак који је по својој природи хитног карактера, окончао у најкраћем року.

Сама чињеница да оставински поступак тече пуних седам година указује да није испоштован разуман рок. При том је понашање предлагача, коректно, он дакле није допринео томе да поступак оволико дуго траје. Овај суд цени чињеницу да конкретан предмет има приличан значај за предлагача, када се има у виду да се у овом поступку расправља о заоставштини, а да до реализације захтева предлагача није дошло.

Дакле, основни пропуст услед којег је дошло до овако дугог трајања поступка је неделотворност поступања Основног суда у Јагодини. Доприноса предлагача у томе нема. Како поступак непримерено дуго траје, а окончање поступка са оваквим поступањем није у изгледу, овај суд је нашао да је ваљало наложити првостепеном суду убрзање овог поступка и његово окончање у што краћем року и без одуговлачења.

Поводом захтева подносиоца за накнаду због повреде права на суђење у разумном року, а имајући у виду да је ставом другим изреке решења наложено Основном суду у Јагодини да поступак оконча у што краћем року и без одуговлачења, суд је ценио исте критеријуме као приликом оцене оправданости дугог трајања поступка и одлучио да се правично задовољење подносиоца захтева, због констатоване повреде права на суђење у разумном року, у овом случају оствари објављивањем ове одлуке на интернет страници Вишег суда у Јагодини (<http://www.ja.vi.sud.rs>). На овакву одлуку суда утицало је понашање подносиоца захтева, дакле захтеви за одлагање рочишта, непојављивање на рочишту, нове

тврдње у вези чињеница за које се тражи проверавање, учестало достављање поднесака суду и чињеница да повреда права на суђење у разумном року, имајући у виду врсту спора у овом случају, не оправдава досуђивање материјалне сатисфакције подносиоцу захтева.

Захтев за накнаду енормно високог износа материјалне штете одбијен је, јер је објављивање ове судске одлуке на Интернет страници Вишег суда у Јагодини, примерена сатисфакција предлагачу и уз изречену меру убрзања поступка, оствариће сврху која њом треба и да се постигне.

Виши суд сматра да су изречене мере због повреде права на суђење у разумном року адекватне околностима случаја, да ће се њима постићи сврха заштите прописана чл.8а и 8б Закона о уређењу судова, то јест да ће се у остављеном року окончати предметни поступак.

Правна поука: Против овог решења може се поднети жалба Врховном касационом суду у Београду, у року од 15 дана по пријему решења, а преко овог суда.
ДНА: Предлагачу.

СУДИЈА

Ружица Михајловић